Kirjallisuus ja taide-elämä

OTEK:ssa paljon jäseniä ja aktiivista toimintaa

Elokuvakerhojen Liitossa on noin 5000 jäsentä

Elokuvakerhot, joiden toiminta sai alkunsa Ranskassa, Englannissa ja Italiassa jo 1930-luvulla, ovat saaneet jalansijaa myöskin Suomessa. Ensimmäinen suomalainen elokuvakerho oli -33 syntynyt «Projektio», jossa kantavana voimana toimi mm. arkkitehti Alvar Aalto. Kerho ei kuitenkaan elänyt kauan, ja varsinainen elokuvakerhotoiminta Suomessa alkoi vasta 1950-luvulla.

— Elokuvakerhojen toiminnan pääperiaatteina on esittää yleisölle hyviä filmejä ja näin kasvattaa yleisön makua filmien suhteen, kertoi Oulun Teininuorison Elokuvakerhon kuraattori lehtori Mikko Salminen. — Filmitaidetta pidetään joissakin piireissä ala-arvoisena, ja elokuvakerhot yrittävät toiminnallaan saada aikaan sen, että filmitaide tunnustettaisiin tasavertaiseksi muiden taidelajien kanssa. Työtä tehdään ei pelkästään elokuvia näyttämällä vaan myöskin keskustelu- ja esitelmätilaisuuksien sekä julkaisutoiminnan avulla.

Ohjelmistoon pyritään ottamaan erittäin täysipainoisia elokuvia, joiden muoto taikka sisältö on kiinnostava: Vanhoja, filmihistorian kannalta kiintoisia sekä tämän hetken parhaita filmejä. Näissä puitteissa on mahdollisuus nähdä sellaisia filmejä, joita ei muuten enää esitetä; nämä saadaan ulkomailta Elokuva-arkiston välityksellä Suomessa vain valitettavasti romutetaan filmit liian nopeasti eikä arkistokaan saa kaikkia haltuunsa.

Vaikka elokuvakerhotoiminta Suomessa onkin vielä suhteellisen nuorta, on jo nyt nähtävissä työn tuloksia.

Ensinnäkin Suomeen on saatu elokuva-arkisto, josta jo edellä mainittiin. Myöskin julkaisutoiminta on saatu alkuun. Helsinkiläisen Studio-kerhon toimesta on alettu julkaista elokuvavuosikirjaa ja myöskin alan lehti aloittaa ilmestymisensä. — Elokuvakerhojen ansioksi on laskettava se, että taiteelliset filmit vetävät nykyisin yleisöä. Hyvä esimerkki tästä on filmi Hiroshima, rakastettuni. Useita filmejä on ensin näytetty elokuvakerhoissa ja niiden siellä saaman menestyksen perusteella ne on sitten uskallettu ottaa yleiseen ohjelmistoon.

Elokuvakerhoja on Suomessa tätä nykyä 22 ja niihin kuuluu yhteensä noin 5.000 jäsentä.

Vanhimpia filmikerhoista ovat helsinkiläiset Studio ja Akateeminen filmikerho. Helsingissä on kerhoja useampia, ja sen lisäksi on kerhoja mm. Porvoossa, Lappeenrannassa, Karjaalla ja Imatralla-kin. Pohjoisin filmikerho toimii Kemissä. Keskuselimenä toimii Elokuvakerhojen liitto.

OTEK:n kuraattori lehtori Mikko Salminen (OIK) ja kerhon puheenjohtaja Peter von Bagh.

Teininuoriso on innostunut filmikerhoajatukseen ja nykyisin onkin Suomessa teinien elokuvakerhoja 6.

Näistä on kaksi Helsingissä ja muut Lahdessa, Kuopiossa, Hämeenlinnassa ja Oulussa. — Oulun Teininuorison Elokuvakerho, OTEK, perustettiin vuoden 1959 tammikuussa. Ensimmäisenä vuonna oli jäsenmäärä n. 150 ja filmien esityskerhoja oli 7. Vuoden 1960 keväällä on jäsenmäärä jo kohonnut n. 250 jäseneen ja filmejä on esitetty 12. Kerhon perustaja ja sen kantava voima on kerhon kuraattorina toimiva lehtori Mikko Salminen. — Ensimmäisenä vuonna toimi puheenjohtajana Pekka Lappalainen ja nykyisin on tämä virka Peter von Baghillä. Kerhon toimintaa vaikeuttaa se, että jäsenet vaihtuvat niin nopeasti. — Ensimmäisenä vuonna oli puolet kerholaisista lyseon teinejä, nyt on jäseniä jo muistakin kouluista yhtä paljon.

Mainitakseni jotain ohjelmistostamme, haluaisin tuoda esille Eisensteinin filmin Panssarilaiva Potemkin, jonka pitäisi kuulua kaikkien elokuvakerhojen perusohjelmistoon filmiteknillisen ja taiteellisen täysipainoisuutensa vuoksi, totesi lehtori Salminen. Saksalaisista klassillisista filmeistä on ohjelmistossamme ollut G. W. Pabstin Kerjäläisooppera sekä Toveruus, jotka saatiin saksalaiselta filmiviikolta. Italialainen neorealismi on taasen ollut edustettuna Roberto Rosselinin filmillä Rooma, avoin kaupunki, Castellanin Kahdella pennillä toiveita ja de Sican Umberto D. filmeillä.

Amerikkalaisia dokumenttifilmejä on edustanut New Yorkin laitakaupunkien kurjuutta kuvaava Kadun orjat. Englantilaisia ja ranskalaisia komedioita on myös ollut ohjelmistossa, näistä esimerkkinä mainittakoon Reneé Clairin Yön kaunottaret. — Mukana on ollut myös ensimmäinen villin lännen filmi, Hyökkäys eräämaassa, joka voidaan laskea klassillisten villin lännen filmien joukkoon. Realistisen nykyajan kuvausten joukkoon täytyy vielä lisätä Bergmanin Satamakaupunki.

Aina esitysten alussa jaetaan kerholaisille moniste, jossa esitellään filmi ja sen ohjaaja.

Näytännöt ovat lauantaisin ja maanantaisin on sitten keskustelutilaisuus nähdyn filmin pohjalta. Keskustelutilaisuuksissa on alustusten pitäjänä toiminut mm. dipl. ekonomi Ywe Jalander. Tarkoitus on myöskin alkaa järjestää yleisölle esitelmätilaisuuksia, mutta taloudelliset vaikeudet ovat toistaiseksi esteenä.

Teinit ovat toiminnallaan kultenkin osoittaneet, että elokuvakerhoajatus menestyy Oulussakin, ja useilta tahoilta onkin esitetty yleisen elokuvakerhon perustamista Ouluun.

KOULUJENVÄLISET HENKISET KILPAILUT HAAPAJÄRVELLÄ

Muistomerkki Ilmari Hannikaisen haudalle

Lauantaina alkoi koko maan käsittävä keräys muistomerkin aikaansaamiseksi Ilmari Hannikaisen haudalle Läntisellä hautausmaalla Helsingin Hietaniemessä.

Hautapatsashankkeesta huolehtivaan toimikuntaan kuuluvat säveltäjä Väinö Hannikainen, prof. Joonas Kokkonen, prof. Taneli Kuusisto, lehtori Eero Laaksovirta, pianotait. Martti Paavola, pianotait. Arja Schlberg, fil.tri Erik Tawastsjerna, lainop. kand. Olli Tenkanen. Toimikunta on keräystä varten avannut Ilmari Hannikaisen muistomerkkirahaston nimellä postisiirtotilin n:o 42061. Hautapatsaan luojaksi on lupautunut Ilmari Hannikaisen taitelijatoveri, kuvanveistäjä Kalervo Kallio.

LEHTEILYÄ

LEHTIÄ on ilmestynyt vaikka millä mitalla. Ei enää tiedä, mistä päästä aloittaisi. Vaikka Suomalaisesta Suomesta no 1 Albert Camus:n ajatuksia vapaudesta ja oikeudesta toimitus suomennutti kirjailijan muistoksi. Se onkin hieno artikkeli. Urpo Harva käsittelee myös vapautta ja kieltämättä kiintoisasti, niin kiintoisasti, että seurasi myöhemmin jälkipuhelta. Paavo Numminen tarkastelee kouluoloja ja esittää toivomuksia uudelle vuosikymmenelle. Kielipuutarhan viljelyssä urheilutoimittaja Nygren käy ko. toimittajien maineen parantamiseksi kirjallisuusarvostelijoiden kieleen käsiksi. Miksei terve kritiikki ole hyväksi, mutta ei juuri urheilutoimittajilla olisi varaa puhua muitten kielenkäytöstä. Kirja-arvostelu ja on runsaasti. Makunsa tietysti kullakin, mutta joskus SS:ssä tällä palstalla löytyy merkillistä makua.

*

PARNASSOA hallitsee kiertokysely vuosikymmenen vaihteen merkeissä. 14 kriitikkoa ja muuten vaan kirjallisuusmiestä esittää yhteenvetonsa menneestä ja toiveensa tulevaisuudesta. Pidetyimmiksi nimiksi nousevat: Anhava, Hellaakoski, Juvonen, Haavikko, Manner, Pekkanen, Linna, Meri, Vartio, Tapio (ilman arvojärjestystä). Haavikolta, Pylkköseltä ja Tyyriltä on uusia runoja ja Lasse Heikkilältä hienoa proosaa. Francisco Carregui avaa hyvin mielenkiintoisia näköaloja meksikolaiseen ja kuubalaiseen kirjallisuuteen. Eila Pennanen on kirjoittanut esseen Rapolan Vaarin maisemasta, eikä ansiotta. Kaarlo Marjanen kylvetää Alex Matsonia sananvaihdossa. Arvostelujakin on.

*

UUSIN YHDYSSIDE kehittelee edelleen teemaa uskonnollisesta pirstoutumisesta. Parissa toimittajan artikkelissa sitä sivutaan ja lisää on luvassa seuraavassa numerossa. Herätetään myös ajatus siitä, että tunkeutuminen huipulle saa johtajan luomaan oman kuppikunnan. Sigfrid Sirenius mietiskelee kuolemattomuuden ongelmaa omaan hiljaisen viisaaseen tapaansa. Sävy Laajus on kirjoittanut hyvän esseen Mika Waltarin Valtakunnan salaisuudesta.

*